

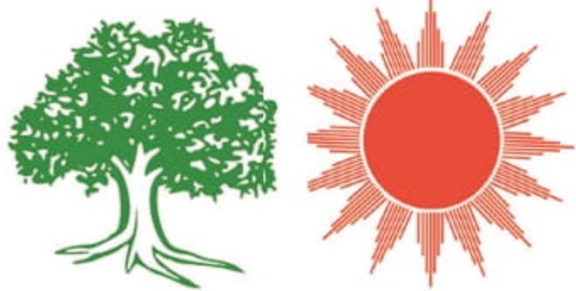

राष्ट्रिय सभा निर्वाचनमा गठबन्धन गर्ने कांग्रेस-एमालेको तयारी

» मंसिर १९ गते देउवा निवास पुगेर ओलीले राष्ट्रिय सभामा तालमेल गरेर जानुपर्ने प्रस्ताव राखेको एमाले पदाधिकारीहरू बताउँछन्

» ५९ सदस्य रहेको राष्ट्रिय सभामा अहिले एमालेका १० सदस्य छन् । तीमध्ये पनि ८ जना फागुन २० गते बिदा हुँदैछन् । कुनै एक दलसँग तलमेल हुन नसके एमाले राष्ट्रिय सभामा कमजोर हुने निश्चित छ

» मधेश सरकार बनाउन सघाएको नेकपाले पनि यो निर्वाचनमा तालमेल गर्न कांग्रेससँग प्रस्ताव अघि बढाएको छ

बताउँछन् । यो निर्वाचनमा तालमेल नगरे एमाले कमजोर हुने भएकोले यस्तो प्रस्ताव अघि बढाएको एमालेका एक पदाधिकारीले बताए ।

५९ सदस्य रहेको राष्ट्रिय सभामा अहिले एमालेका १० सदस्य छन् । तीमध्ये पनि ८ जना फागुन २० गते बिदा हुँदैछन् । कुनै एक दलसँग तलमेल हुन नसके एमाले राष्ट्रिय सभामा कमजोर हुने निश्चित छ । 'त्यसैले कांग्रेससँग सहमति गरेरै अघि बढ्ने निर्णयमा हामी अघि बढेका छौं । कांग्रेसको जवाफ आएको छैन,' एमालेका ती पदाधिकारीले भने ।

राष्ट्रिय सभामा अहिले सबैभन्दा ठूलो दल नेकपा माओवादी केन्द्र हो । १७ सदस्यसहित पहिलो रहेको माओवादी केन्द्र एकता प्रक्रियामा गएपछि नेपाली कम्युनिस्ट पार्टी (नेकपा) बनेको छ । नेकपामा एकीकृत समाजवादी र वामदेव गौतम पनि जोडिएका छन् ।

यसरी जोड्दा नेकपासँग ५९ सदस्यीय राष्ट्रिय सभामा २६ जना सदस्य छन् । यता नेपाली कांग्रेससँग १६ जनामात्र सदस्य छन् । बाँकी रहेका सदस्यहरूमा जनता समाजवादी पार्टीका तीन, लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टीका

एक र राष्ट्रिय जनमोर्चाका एक सांसद हुन् ।

मनानीत तीनमध्ये गौतम, एमालेका डा. अज्जान गौतम र राष्ट्रिय सभा अध्यक्षसमेत रहेका नारायण दाहाल छन् । फागुन २० गते १९ जना सदस्यहरूको पदावधि सकिँदै छ । रिक्त सदस्यहरूको पदपूर्तिका लागि माघ १ गते निर्वाचन हुँदै छ ।

आगामी फागुन २० मा बिदा हुने राष्ट्रिय सभा सदस्यहरूमा एमालेका आठ जना र माओवादी केन्द्रका सात जना छन् । नेकपा एकीकृत समाजवादी, लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी र जनता समाजवादी पार्टी नेपालका एक/एक जना बिदा हुँदै छन् । मनोनीत सांसद वामदेव गौतम पनि बिदा हुँदै छन् ।

कोशी प्रदेशबाट तीन जना, मधेश प्रदेशबाट चार जना, बागमती र गण्डकी प्रदेशबाट दुई/दुई जना, लुम्बिनी प्रदेशबाट तीन जना, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशबाट दुई/दुई जना राष्ट्रिय सभा सदस्य चयनका लागि निर्वाचन हुने छ ।

कोशीबाट निर्वाचित नेकपा एमालेकी इन्दिरादेवी गौतम, एमालेकै लुम्बिनीबाट निर्वाचित गोपाल भट्टराई, मधेश प्रदेशबाट...

» क्रमशः पृष्ठ २ मा

सरकार र जेन-जीबीच १० बुँदे समझदारी

जेन-जी विद्रोहलाई जनआन्दोलनको मान्यता

- » शहीद र घाइतेलाई परिपूरण
- » जाँचबुझ आयोगको कार्यदेश थपियो
- » जेन-जी परिषद् गठन हुने
- » स्वतन्त्र, निष्पक्ष, शान्तिपूर्ण र भयरहित निर्वाचनको सुनिश्चितता
- » 'संविधान संशोधन सुभावा आयोग' गठन गरिने

जेबी योउजान

काठमाडौं- शासकीय अव्यवस्थाविरुद्ध गत भदौ २३ र २४ गते भएको जेन-जी विद्रोह र जेन-जीहरूले उठाएका मागलाई सरकारले सम्बोधन गर्ने सहमति भएको छ । विद्रोहको तीन महिनापछि बुधवार प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालयमा सरकार र जेन-जीका केही समूहबीच यस सम्बन्धी १० बुँदे समझदारी भएको हो ।

समझदारीसँगै सरकारले विद्रोहलाई जनआन्दोलनको रूपमा स्वीकारेको छ । यसबीचमा विद्रोहलाई अपराधीकरण गर्ने प्रयास भएको भन्दै सरकारसँग जेन-जीहरू आक्रोशित थिए । विद्रोहलाई राजनीतिकभन्दा पनि आपराधिक गतिविधिको रूपमा लिएर विद्रोहमा संलग्नहरूलाई पक्राउ गर्दै फौजदारी कसुरमा मुद्दा दर्ता गरे अर्को विद्रोह गर्ने चेतावनी जेन-जीहरूको थियो । यस्तोमा बुधवार दुईपक्षीय समझदारी भएको हो ।

समझदारीको मस्यौदामा नेपाली जनताले जारी गरेको नेपालको संविधानको सान्दर्भिकता र वैधतालाई आत्मसात गर्दै अघि

बढ्ने कुरा प्रस्तावनामा राखिएको छ । सुशासन, समावेशिता र जनसहभागिताका मान्यतामा आधारित संघीयता, स्थानीय स्वायत्तता र विकेन्द्रीकरणको सुदृढीकरणबाट शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार, आवास, भूमि, भाषा, संस्कृति, लैंगिक तथा सामूहिक अधिकारहरूको कार्यान्वयन तथा उच्चमशीलता, नवप्रवर्तन र अन्वेषण राज्यका भावी नीति र कार्यक्रमका मुख्य प्रार्थामकता बन्नुपर्ने आवश्यकतामा जोड दिने उल्लेख छ ।

सरकारलाई जेन-जी पक्षले सुरुमा आफ्नो तर्फबाट तयार पारेको मस्यौदा बुझाएपछि दुई पक्षबीच पटक-पटक छलफल भई समझदारीको मस्यौदा बनेको हो । मस्यौदाकारको रूपमा सरकारका तर्फबाट सूर्य ढुंगेल र जेन-जीहरूको तर्फबाट राजु चापागाईं थिए । समझदारी घोषणामा भने प्रधानमन्त्री सुशीला कार्की स्वयं सहभागी थिइन् । उनै प्रधानमन्त्री

कार्की र जेन-जीका तर्फबाट शहीद परिवारका सदस्य भोजविक्रम थापाले हस्ताक्षर गरेका छन् ।

आयोगदेखि कार्यदल बनाउने सहमति

समझदारीको पहिलो बुँदामा जेन-जी विद्रोहका क्रममा भएका दमनबाट शहादत प्राप्त गरेका व्यक्ति परिवारको माग सम्बोधन गरिने उल्लेख गरिएको छ । 'भदौ २३ र २४ गते जेन-जीको नेतृत्वमा भएको जनआन्दोलनको क्रममा तत्कालीन सरकारबाट भएको दमन र व्यापक हिंसाका घटनामा सहादत प्राप्त गर्नुभएका व्यक्तिलाई शहीद घोषणा गर्ने लगायत शहीद परिवारको माग र भावनाको यथाशीघ्र सम्बोधन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ,' सहमतिमा भनिएको छ ।

यसैगरी शहीद परिवार तथा घाइतेको तत्कालीन र दीर्घकालीन आवश्यकताको यथोचित सम्बोधन गर्न

सम्बन्धित शहीद परिवार र घाइतेसँगको परामर्श तथा समन्वयमा तत्काल एक उच्चस्तरीय कार्यदल गठन गर्ने सहमति भएको छ । उक्त कार्यदलले अन्तरिम राहत, क्षतिपूर्ति, निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार तथा मनोसामाजिक परामर्श, निःशुल्क शिक्षा, रोजगारी, सामाजिक सुरक्षा एवं अर्थपूर्ण स्मृतीकरण मेमोरियलाइजेसन) समेतको परिपूरणीय व्यवस्था सुनिश्चित गरिने सहमतिमा उल्लेख छ ।

जेन-जी आन्दोलनका शहीद परिवार तथा घाइतेको सामूहिक माग अनुरूप मुलुकमा सदाचार तथा सुशासन प्रवर्द्धन, भ्रष्टाचार निवारण तथा दण्डहीनता अन्त्य गर्न छुट्टै स्थायी प्रकृतिको आयोग गठन गरिने सम्झौतामा उल्लेख छ । आन्दोलनमा सहभागी भएकै कारण पक्राउ गरिएको भए ती व्यक्तिलाई तत्काल थुनामुक्त गर्न सहमतिसमेत जेन-जी र सरकारबीच सम्झौता भएको छ ।

» क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भः वैदेशिक रोजगार

अनलाइन स्क्यामिडमा लगाइएका ४७ नेपाली म्यानमारबाट फिर्ता

ममता थापा

काठमाडौं- रोजगारीको प्रलोभनमा विभिन्न माध्यमबाट म्यानमार पुगेका ४७ जना नेपालीलाई बुधवार स्वदेश फर्काइएको छ । आकर्षक रोजगारीको प्रलोभनमा त्यहाँ पुर्‍याएर अवैधानिक रूपमा सञ्चालित अनलाइन स्क्याम केन्द्रहरूमा लगाइएका उनीहरूलाई थाइल्यान्डस्थित नेपाली दूतावासले विभिन्न निकायसँगको समन्वयमा उद्धार गरी नेपाल फिर्ता पठाएको दूतावासले जनाएको छ ।

उनीहरूलाई अनलाइन डेटिड, अनलाइन क्यासिनो, गेमिड तथा फिसिड, क्रिप्टो ठगी लगायतका काममा लगाइएको पाइएको छ । दूतावासका अनुसार उद्धार गरिएकाहरू २६ जिल्लाका ४५ पुरुष र दुई जना महिला छन् । जसमा सबैभन्दा बढी भाषाका पाँच जना छन् । धादिङ, गोरखा, रूपन्देही, सिन्धुपाल्चोक र उदयपुर जिल्लाका तीन-तीन जना छन् । दाङ, महोत्तरी, मोरङ, नवलपरासी, नुवाकोट, स्याङ्जा र तनहुँका दुई-दुई जना छन् । त्यस्तै, चितवन, कास्की, काभ्रे, पाल्पा, दैलेख, काठमाडौं, रामेछाप, रौतहट, सल्यान, सर्लाही, सिन्धुली, ताप्लेजुङ र तेह्रथुमका

- » दूतावासका अनुसार उद्धार गरिएकाहरू २६ जिल्लाका ४५ पुरुष र दुई जना महिला छन् । जसमा सबैभन्दा बढी भाषाका पाँच जना छन्
- » प्रलोभनमा पारिएकालाई स्क्यामिड केन्द्रहरूमा पुर्‍याइएपछि केही महिना सजिला कामहरूमा लगाउने र त्यसपछि कामको निश्चित लक्ष्य दिइने गरेको भेटिएको छ । उक्त लक्ष्य पुरा गर्न नसके शारीरिक शोषण गर्ने, बन्धक बनाइ फिरोति मान्ने, जेल पठाउनेदेखि हत्यासम्म गर्ने गरेको बताइएको छ

एक-एक जना रहेको जनाइएको छ । यसरी पक्राउ पर्नेमा १७ वर्षदेखि ४१ वर्षसम्मका रहेका छन् । सबैभन्दा बढी २०देखि २५ वर्ष उमेर समूहका २६ जना पक्राउ परेका छन् । पक्राउ पर्ने अधिकांश १२ कक्षासम्म उत्तीर्ण गरेका र सूचना प्रविधिको बारेमा जानकारी भएकाहरू छन् । उनीहरू स्क्यामिड केन्द्रहरूमा दुई महिनादेखि १८ महिनासम्म काम गरिरहेको पाइएको छ ।

उनीहरूको भनाइअनुसार विभिन्न व्यक्ति, साथीभाइ तथा अनलाइन साथी, पञ्जीलगायत अनलाइन गेम खेल्ने साथी, सामाजिक सञ्जालको विज्ञापन आदिको माध्यमबाट त्यहाँ पुगेको देखिएको छ । त्यस्तै केही व्यक्ति भारतमा र संयुक्त

अरब इमिरेट्स (युएई)मा अध्ययन तथा काममा क्रममा भेटेका साथीहरूमार्फत त्यहाँ पुगेकोसमेत पाइएको छ । उनीहरूलाई भाइवर, ट्वाटसएप, टिकटक, टेलिग्राम, सेजेन्जर आदिमा सेसेज आउने र आकर्षित मुलुकमा विभिन्न कार्यालय, कल सेन्टर, कम्प्युटर अपरेटर, रिसेप्सनिस्ट लगायतका काममा एक लाखभन्दा बढी कमाइन्छ भनेर प्रलोभनमा पार्ने गरेको पाइएको छ ।

प्रलोभनमा पारिएकालाई स्क्यामिड केन्द्रहरूमा पुर्‍याइएपछि केही महिना सजिला कामहरूमा लगाउने र त्यसपछि कामको निश्चित लक्ष्य दिइने गरेको भेटिएको छ । उक्त लक्ष्य पुरा गर्न नसके अपराधको दोष

लगाएर आर्थिक तथा शारीरिक शोषण गर्ने, बन्धक बनाइ फिरोति मान्ने, जेल पठाउनेदेखि हत्यासम्म गर्ने गरेको बताइएको छ । उक्त कामबाट निस्कने खोज्ने व्यक्तिले त्यही काममा अर्को व्यक्ति नल्याएसम्म छोड्न नदिने गरेको पीडितहरूले बताएका छन् ।

कम्बोडिया-थाइल्यान्ड, म्यानमार-थाइल्यान्ड सीमा तथा लाओसमा स्क्यामिड केन्द्रहरूमा नेपालीलगायत विभिन्न मुलुकका व्यक्तिहरू अलपत्र पर्ने थालेपछि उक्त क्षेत्रमा रोजगारीको प्रलोभनमा परी नजान अनुरोध गर्दै राजदूतावासले २०८० साउन २३ गतेदेखि यात्रा सचेतना जारी गर्न शुरू गरको थियो । अलपत्र परेका नेपालीलाई थाइल्यान्ड सरकारसँगको समन्वयमा मानव तस्करी पीडितको रूपमा उद्धार गर्दै आएको छ । यसरी उद्धार हुनेमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ६८ जना, आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा १५६ जना र चालु आर्थिक वर्षमा हालसम्म सम्म १४१ जना उद्धार गरी नेपाल पठाइएको छ ।

म्यानमारको म्यावाडीमा रहेका विदेशी नागरिकको स्वदेश फिर्तालाई सहज बनाउनको लागि थाइल्यान्ड सरकारले कार्यसञ्चालन निर्देशिका बनाएको छ ।

» क्रमशः पृष्ठ २ मा

दरबारमार्गको जग्गा लिज विवाद

संगठित अपराधतर्फ मोडियो मुद्दा

- » सीआईबीले संगठित अपराधमा अनुसन्धान थाल्यो
- » पूर्वसचिव अर्जुन कार्की र सहसचिव लेखबहादुर कार्की हिरासतमा
- » लिज प्रक्रिया नै शंकास्पद

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- पूर्वराजपरिवारको दरबारमार्गस्थित जग्गा थामशेर्कु ट्रेकिङलाई लिजमा दिने प्रक्रिया नै शंका उत्पन्न हुने गरी अघि बढाइएको प्रकरणमा प्रहरीले संगठित अपराधको कसुरमा अनुसन्धान गर्न थालेको छ । यसअघि ठगीसम्बन्धी कसुरमा मात्रै अनुसन्धान भइरहेको थियो । यो प्रकरणको अनुसन्धान गर्ने निकाय नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्यूरो (सीआईबी) हो । थामशेर्कुलाई जग्गा लिजमा दिने निकाय भने नेपाल ट्रस्टको कार्यालय हो । यही प्रकरणमा पूर्वसचिव अर्जुन कार्की र

तत्कालीन सहसचिव लेखबहादुर कार्कीलाई प्रहरीले हिरासतमा लिइसकेको छ । नेपाल ट्रस्टमा सचिव रहँदा अर्जुन कार्कीको नेतृत्वमा थामशेर्कुसँग गरिएको सम्झौतामा गम्भीर त्रुटि भएको र नियमविपरीत तरिकाले दरबारमार्गको जग्गा लिजमा दिइएको आरोप छ । सूचनाअनुसार किता नम्बर ४६०६ भाडामा दिनुपर्नेमा अतिरिक्त ४६०५ नम्बरको

जग्गासमेत दिएको अनुसन्धानको क्रममा खुलेको सीआईबीले जनाएको छ ।

सीआईबीका अनुसार थामशेर्कुका सञ्चालक लाक्षा सोनाम शेर्पासँग मिलीभगत गरेर योजनाबद्ध रूपमा राज्यलाई आर्थिक क्षति पुर्‍याएको प्रारम्भिक प्रमाण भेटिएको छ । यसैले मुद्दालाई संगठित अपराधतर्फ मोडिएको बताइएको छ ।

» क्रमशः पृष्ठ २ मा

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

जेन-जी र सरकारबीच समझदारी स्वागतयोग्य

जेन-जी विद्रोहको तीन महिनापछि बल्ल परिवर्तनलाई संस्थागत गर्ने गरी सरकारले सम्झौता अघि बढाएको छ । यसअघि जेन-जीको कुनै कुराको सुनुवाई नगरी सरकारले भदौ २४ को घटनामात्र देखाएर आन्दोलनमा सहभागीलाई धरपकड गर्दै आएको थियो । यो सम्झौतासँगै अब सरकारले जेन-जी विद्रोहका क्रममा संलग्न भन्दै पक्राउ परेकाहरूको स्ट्रिनिड गर्ने आधार बनेको छ । कुनै अपराधमा संलग्न नभएका तर परिवर्तनको पक्षमा आन्दोलित भएकालाई अब राज्यले पक्राउ गर्न पाउनेछैनन् । यो सम्झौता अक्षरशः पालना हुनुपर्दछ । यसका लागि सहमतिमा भएअनुसारका उच्चस्तरीय कार्यदल र आयोगहरू तत्काल बन्नुपर्दछ । यो विद्रोहको क्रममा सरकारको नेतृत्व गरिरहेका तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली, गृहमन्त्री रमेश लेखकलगायत प्रशासन प्रमुखहरू अनुसन्धानमा तानिनुपर्छ ।

भदौ २३ र २४ गते भएको विद्रोहमा सहादत प्राप्त गरेका, घाइते भएकोहरूको सम्मानमा यो परिवर्तनलाई संस्थागत बनाउन सबै पक्षले सहयोग गर्नुपर्ने आजको आवश्यकता पनि हो । सम्बन्धित शहीद परिवार र घाइतेसँगको परामर्श तथा समन्वयमा तत्काल एक उच्चस्तरीय कार्यदल गठन गर्ने सहमति भएको छ । यो कार्यदलले विस्तृत अध्ययन गरी घाइतेहरूको चाँडोभन्दा चाँडो उचित उपचार गरोस् र शहीद परिवारलाई उचित राहत उपलब्ध गरोस् । त्यसैगरी मुलुकमा सदाचार तथा सुशासन प्रवर्द्धन, भ्रष्टाचार निवारण तथा दण्डहीनता अन्त्य गर्न छुट्टै स्थायी प्रक्रृतिको आयोग गठन गरिने सम्झौता पनि भएको छ । यो वुँदाले भने अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगलाई विश्वास नगरेको देखिएको छ । यो विषयमा एकै प्रकृतिका संस्थाहरू थोपर्ने काम भने गर्नुहुन्न ।

सम्झौतामा निर्वाचनसम्बन्धी केही व्यवस्थाहरू संशोधनको प्रस्तावसमेत भएको देखिन्छ । जस्तो नो भोटको व्यवस्था, कार्यरत क्षेत्रबाटै मतदान गर्नु पाउने व्यवस्था, प्रवासीको मताधिकार सुनिश्चित गर्ने नीतिहरू सुधार हुनुपर्ने जेन-जीको माग समझदारीमा समेटिएको छ । यसका लागि संविधान संशोधन हुनुपर्छ । समझदारीमा राजनीतिक दलमा अध्यक्ष वा सभापति अधिकतम दुई कार्यकालका लागि मात्रै हुन सक्ने प्रबन्ध गरिने विषयहरू पनि समेटिएका छन् । निर्वाचन प्रयोजनका लागि गरिने गठबन्धन नियन्त्रण गर्ने व्यवस्था पनि ल्याउन माग गरिएको छ । यसका लागि उच्चस्तरीय संविधान संशोधन सुझाव आयोगको समेत सम्झौताले माग गरेको छ । यी मागहरू पुरा गर्न जेन-जी निरन्तर रूपमा लाग्नुपर्ने देखिन्छ । संविधान संशोधन सहज विषय हैन, यसका लागि संसद चाहिन्छ । संसद बन्न प्रतिनिधि सभाको निर्वाचनमा सहभागी हुनुपर्छ र बहुमतसमेत ल्याउनुपर्ने हुन्छ । त्यसैले यी माग पुरा गर्न जेन-जी निर्वाचनमा होमिनु आवश्यक छ ।

अम सरोकार

सामाजिक सुरक्षा कोषबाट लिन सकिने लाभ

वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकहरूको जीवन थप सुरक्षित होस् भनेर सामाजिक सुरक्षा कोषमा अनिवार्य आवद्ध हुनुपर्ने प्रावधान लागू गरिएको छ । यसका लागि उनीहरूलाई श्रम स्वीकृति लिँदा नै कोषमा आवद्ध गराइन्छ । बाध्यकारी भएकाले श्रम स्वीकृति लिने सबै कोषमा जोडिन्छन् तर यसका फाइदाहरू थाहा नपाउँदा अधिकांशले कोषमा नियमित रकम जम्मा गर्दैनन् । जसकारण अशक्तता, दुर्घटना, मृत्युजस्ता समस्या आइपर्दा पाउनुपर्ने सुविधाबाट वञ्चित हुनुपर्ने अवस्था छ । श्रम स्वीकृति लिनेबेलामा मात्र नभई विदेशमा रहेकाहरूले पनि कोषमा आवद्ध हुन सक्छन् ।

के-के छल फाइदा ?

योगदान रकमबाट उनीहरूले दुर्घटना तथा अशक्तता सुविधा तथा वृद्धावस्था सुरक्षा योजनामा सहभागी हुन पाउँछन् । यदि यस्ता श्रमिकको मृत्यु भएको अवस्थामा आश्रित परिवारलाई पनि कोषले सुविधा उपलब्ध गराउँछ । योगदान रकमको ७.४८ प्रतिशत रकम दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजना र आश्रित परिवार सुरक्षा योजनामा जम्मा हुन्छ । त्यस्तै वृद्धावस्था सुरक्षा योजनामा १३.८५ प्रतिशत रकम जम्मा हुने व्यवस्था छ ।

यो सुविधा पाउन घटना घटेको मितिभन्दा अघिको १२ महिनामा कम्तीमा नौ महिनाको योगदान रकम कोषमा जम्मा गरेको हुनुपर्ने प्रावधान छ । त्यस्तै, वृद्धावस्था सुरक्षा सुविधा प्राप्त गर्न भने योगदानकर्ताले वैदेशिक रोजगारी अन्त्य गरी नेपाल फर्किएको हुनुपर्छ । कोषमा हरेक महिना न्यूनतम दुई हजार दुई रूपैयाँ जम्मा गर्नुपर्छ । एकैपटक सात महिना वा सोभन्दा बढीको रकम जम्मा गरे १० प्रतिशतसम्म छुट पाइन्छ । वैदेशिक रोजगारीबाट फर्कंदा पनि कोषमा आवद्ध हुनेले विभिन्न सुविधा पाउने व्यवस्था छ ।

योगदान रकम कसरी जम्मा गर्ने ?

रकम जम्मा गर्न कतै जानै पर्दैन । अन्लाइन भुक्तानी च्यानल प्रयोगकर्ताहरूले सजिलै जम्मा गर्न सकिन्छ । कनेक्ट आइपिएस, खल्टी, इ-सेवा, फोन पेलगायतका भुक्तानी प्रणालीमार्फत नियमित योगदान गर्न सकिन्छ ।

नियमित योगदान नगरे के हुन्छ ?

कोषमा नियमित योगदान नभए पाउनुपर्ने सुविधाबाट वञ्चित भइन्छ । कोषअन्तर्गतका विभिन्न योजनामध्य स्वास्थ्यसम्बन्धी सेवा पाउनका लागि पछिल्लो छ महिनाको रेकर्डमा तीन महिनाको योगदान गरेको भए पुग्छ । तर दुर्घटना, आश्रित परिवार कोषलगायतको सुविधा पाउन प्रत्येक महिना नियमितरूपमा जम्मा गरेको हुनुपर्दछ ।

□ पदम श्रेष्ठ

स्मरणीय छ, उपत्यकामा डुबान र बाढीको समस्या बढोत्तरी हुनुको कारण चोभार गल्छी हैन, हुनै सक्दैन । बरु खोलाको साविक बहावमार्ग मिच्नेगरी गरिएको कोरिडर बाटो निर्माण, खोलाको अधिकार क्षेत्र मिचेर तथा साविक बाढी र डुबानलाई बेवास्ता गरी बसाइएको बस्ती, अवैज्ञानिक खोलाको मापदण्ड तथा यसको मनपरि प्रयोग, घनाबस्ती, वर्षात्को पानी सबै खोलामा सीधा, तुरुन्त जानेगरी निर्माण भएका पूर्वाधार हुन् भन्ने कुरामा अब द्विविधा रहनु हुन्न ।

कीर्तिपुर चोभारस्थित ह्रासिकाप गल्छीको ढुंगा काटेर उपत्यकाको पानी बाहिर पठाउने भनी कुरा उठेपछि सरकारविरुद्ध स्थानीयले आन्दोलन छेड्यो । गुठियारलाई नै जानकारी नगराई गुठी विधेयक ल्यायो । विरोध भयो, फेरि रोकियो । मुआब्जा नदिएँ वा कम मुआब्जाको भरमा सडकको दाय्याँबायाँ कतै नौ मिटर त कतै ११ मिटर विस्तारको नाउँमा स्थानीयको घर भत्काइयो, व्यापक विरोधपछि त्यो अभियान पनि रोकियो ।

तर जनताले के थाहा पाएका छैनन् भने यी विस्तार अभियान रोकिएको मात्र हो कि खारेजै भएको हो भनेर । यसो बुझेर ल्याउँदा उपत्यकामा मेट्रो रेलदेखि चीन-नेपाल-भारत छिचोल्ने द्रुत रेलसम्मको शिलान्यास त भयो तर त्यो रेल, फास्टट्र्याकसम्म आउँछ कि आउदैन ? आएपनि कति समयसम्ममा आउँछ ? बन्छ कि बन्दैन भन्ने कुरा स्थानीय जनतालाई थाहा छैन । स्थानीयका लागि बन्ने विकास स्थानीयलाई मात्र होइन, जनप्रतिनिधिहरूलाई समेत थाहा नभएको पाइयो । सरकार वा गैरसरकारी समूहले बेलाबेलामा सलह, हुरी वा आगलागी जस्तो गरी ल्याइने यस्ता हावा घण्टीविरुद्ध जनता स्वयं एकताबद्ध हुनुपर्ने भएको छ ।

‘काम कुरो एकातिर कुम्लो बोकी ठिमीतिर’

भनिएभौँ ल्याइएको ह्रासिकाप काट्ने र उपत्यकाको पानी निकास गर्ने भन्ने कुरा नै हावा घण्टी भन्दा केही नभएको प्रमाणित हुँदै जान थालेको छ । विनासूचना, विनायोजना यसअघि पनि ल्याइएको सडक विस्तार, नदी किनारमा ४०-४० मिटर खाली गराउने अदालतको आदेश कानुनी राज्यभित्रको लुटतन्त्रबाहेक केही हुन सक्दैन ।

काठमाडौँ उपत्यकाको आदिकालीन संरचनालाई शाह तथा राणाकालीन राज्यसत्ताले ध्वस्त त बनायो नै त्यसमाथि अहिले साम्राज्यवादी राज्यसत्ताका दलाल सरकारले चल्तालाई बाजले भ्रम्तेजस्तै भ्रम्टिरहेको अनुभूति गरिरहेका छन्, उपत्यकावासीले । विकासका नाउँमा बेलाबेला ल्याइने हावा घण्टीरूपी बाहिरी चक्रपथ विस्तार, मेट्रो रेल, सडक विस्तारले राष्ट्र विकास होइन कि देशमा केही न केही राष्ट्रघाती कार्य हुँदै त छैन ? भन्ने थुप्रै प्रश्नहरू उठाएको छ । त्यसैले जबरजस्ती सडक विस्तारविरुद्धको संघर्ष समितिका संयोजक सुमन सायमी भन्छन्, अब काठमाडौँ उपत्यकामा भौतिक विकासको आवश्यकता नै छैन । त्यो विकास चप्पले नेताहरूको आफ्नै गाउँमा

लगियोस् । हामी हाम्रो उपत्यका हामी आफैँले विकास गर्छौँ ।

अमेरिका पत्ता नलागेको बेला समृद्धिको शिखरमा पुगिसकेको काठमाडौँ उपत्यकामा जथाभावी नक्सापास वा जमिनको दलाली गरेर अस्तव्यस्त बनाइदिएको छ आज । अर्कोतर्फ राजनीतिक कार्यकर्ताहरूको भोट बैंक वा स्थानीय टोले गुण्डाहरूको कमाइखाने भाँडो सुकुम्बासीको नाउँमा नदी किनार हस्तक्षेप गराइरहने र अर्कोतर्फ खोला मापदण्ड भन्दै नेपाल सरकारको मन्त्रिपरिषद् र सर्वोच्च अदालतको आदेशका नाउँमा उपत्यकाका सम्पूर्ण नदी किनारमा पुख्र्यौली वा रगत पसिना एक गरी जोडेको जमिनमा बनेका घरहरूलाई समेत उठीबास लगाउने भएपछि त्यसको विरुद्ध संघर्षमा उठेको छ, उपत्यकावासी । नदी किनारमा बाहिरवाट आएर राजनीतिक कार्यकर्ताका रूपमा बसेका सुकुम्बासीलाई चाहिँ नउठाउने तर पुख्र्यौली जमिनमा वा किनेर बनेको नक्सापास र कर तिरेको सडक छेउ वा नदी किनारमा बनेका घरहरूलाई चाहिँ एउटा कानुन ल्याएर भत्काउने ? प्रश्न जर्जिल छ । जुन कुराको तथ्य कुरा नै थान्को नलागिरहेको अवस्थामा फेरि ताइ न तुड्को चोभार ह्रासिकाप छेडनको कुरा ल्याएर सरकारले उपत्यकाका आदिवासी नेवार समुदायमाथि गर्न खोजेको के हो ? प्रश्न उठेको छ ।

संयुक्त संघर्ष समितिका संयोजक राजाराम तण्डुकार भन्छन्, ‘हाम्रो भूमिमा हामीलाई नै विस्थापित गराउने नदी किनारको मापदण्ड कुनै पनि आदेश वा निर्णयका आधारमा स्वीकार्य छैन । खोला मापदण्डसम्बन्धी खारेजीको माग राखी निरन्तर संघर्षत संयुक्त संघर्ष समितिले एकै स्वरमा भनेको छ कि अव्यावहारिक सडक र खोला मापदण्ड पूर्णरूपमा खारेज गरियोस् । जनतालाई जे पायो त्यही नाउँमा कानुन ल्याएर तर्साउने, पीडित बनाउने र विस्थापित गर्ने कार्य रोकियोस् ।

विविध जातीय खलः पुचको संयुक्त संघर्ष समितिले आन्दोलनको घोषणा गर्दै भनेको छ कि, सर्वोच्च अदालतले काठमाडौँ उपत्यकाका नदी किनार खाली गर्न दिएको परमादेशलाई पुनरावलोकन गरियोस् अन्यथा जनअदालतले त्यो आदेश दिने अदालत, नेता, जनप्रतिनिधिको घर भत्काउनेतर्फ लाग्नुपर्ने स्थिति नआओस् ।

यदि अदालतले २०६५ सालको मन्त्रिपरिषद्को बैठकले गरेको निर्णयलाई सदर गरिदिएमा उपत्यकाका एक चौथाइ भूमिपुत्रहरूको

महिलाको छवि—सकारात्मक परिवर्तनमा मिडिया

□ विमला तृक्षेवा

नेपाली राजनीतिमा महिलाको उपस्थिति र योगदानलाई इतिहासका प्रत्येक कालखण्डमा फर्केर हेर्दा अर्थपूर्ण बलिदान र सहभागिता स्पष्ट देखिन्छ । तर दुर्भाग्यवश, राज्य र समाजले कहिल्यै पनि महिलाको योगदानलाई न्यायोचित र उचित ढङ्गले मूल्याङ्कन गर्न सकेको छैन । विसं २००७ देखि २०४६ को जनआन्दोलन, २०६२र६३ को जनआन्दोलन हुँदै माओवादी जनयुद्धसम्म महिलाले गरेको सङ्घर्ष र पुर्‍याएको योगदान अनि देखाएको साहस नेपाली समाजमा मात्र नभएर दक्षिण एशियाभै उदाहरणका रूपमा लिने गरिन्छ ।

नेपाली राजनीतिक इतिहासका हरेक निर्णायक क्षणमा महिलाको भूमिका अत्यन्तै महत्त्वपूर्ण रहँदै आएको छ । तर उनको योगदानलाई राज्यले वा समाजले न्यायोचित मूल्याङ्कन भने गर्न सकेको छैन । विसं २००७ को प्रजातान्त्रिक आन्दोलनमा महिलाले गोथ्थ वेंटक सञ्चालन गरेकोदेखि प्रचारप्रसार, राजनीतिक सामग्री वितरणसम्म महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेका थिए । मङ्गलादेवी सिंह, शैलजा आचार्यजस्ता नेत्रीहरूले जेल सजाय भोदैं प्रजातन्त्र ल्याउन योगदान गरे ।

विसं २०४६ को जनआन्दोलनमा महिलाको सहभागिता निर्णायक रह्यो । विद्यार्थी, गृहिणी, कर्मचारी सबैले सडकमा उत्रिएर बहुदलीय व्यवस्था स्थापनामा हातेमालो गरेका थिए । यस क्रममा कैयौँ महिलाले गिरफ्तार र यातना सहनुपरेको थियो । दश वर्ष माओवादी जनयुद्ध १२०५२-२०६२ साल० मा फण्डे ३०-४० प्रतिशतसम्म महिला प्रत्यक्ष रूपमा सहभागी भए । गाउँघरका साधारण युवतीदेखि शिक्षित महिला नेत्रीसम्मले बन्दुक बोकेर युद्ध मैदानमा उत्रिनु

उनीहरूको योगदानलाई अझ विशेष बनाउँछ । तर त्यही युद्धमा हजारौँ महिला आन्तरिक रूपमा विस्थापित, विधवा र हिसापीडित पनि भए । दोस्रो जनआन्दोलन २०६२/६३ मा महिलाले अग्रपङ्क्तिमा उभिएर राजतन्त्र अन्त्य र गणतन्त्रको बाटो खुलाउन निर्णायक दबाव सिर्जना गरे । सडक प्रदर्शन, मानव सञ्जाल र पत्रकारितामा महिलाले देखाएको सक्रियता परिवर्तनलाई सफल बनाउन टेवा पुर्‍यायो । यसरी प्रजातन्त्रदेखि गणतन्त्रसम्मको यात्रामा महिलाको सहभागिता र बलिदान अपरिहार्य रहेको छ । तर यी योगदानलाई इतिहासमा उचित स्थान दिन नसकिएको तथ्यले अब पनि हाम्रो समाज र सञ्चारलाई गम्भीर प्रश्न गर्छ । महिलाले पुर्‍याएको योगदानलाई वास्तविक मूल्याङ्कन गर्नु आजको आवश्यकता हो ।

राणा शासनविरुद्धको आन्दोलनमा पुरुषसँगै महिलाले आन्दोलन गरेका थिए । साहना प्रधान, मङ्गलादेवी सिंह यसका जीवन्त इतिहास हुन् । विसं २००७, २०३६ को जनमत सङ्ग्रह नेपालको सबै परिवर्तनको आन्दोलनमा महिला पुरुषसँगै सडकमा उत्रिएर जनतामा चेतना जगाउनेदेखि २०४६ सालको जनआन्दोलनमा विद्यार्थी, शिक्षक, कर्मचारीसँगै साधारण गृहिणीसमेत सडकमा आएको दृश्य अहिले पनि आँखिमा ताजा छन् । हरेक आन्दोलनका क्रममा धेरै महिलाले गिरफ्तार र यातना सहनुपरेको छ । दश वर्ष जनयुद्ध २०५२-२०६२ माओवादी जनयुद्धमा करिब ३०-४० प्रतिशतसम्म महिला सहभागिता रहेको तथ्याङ्कले भन्छ । हजारौँ महिलाले बन्दुक बोके, नेतृत्व तहमा भूमिका खेले, युद्धको सङ्ग्राममा सँगै लड्नेदेखि वैचारिक बहसमा उल्लेख्य भूमिका खेले ।

तत्कालीन राजा ज्ञानेन्द्रको प्रत्यक्ष शासनविरुद्धको आन्दोलनमा महिला अग्रपङ्क्तिमा थिए । महिलाको योगदान र सङ्घर्ष सडक आन्दोलन, भूमिगत सङ्घर्ष, सङ्गठन निर्माण, प्रचारप्रसार, राजनीतिक नेतृत्व सबै तहमा समान छ, तर के यी योगदान र इतिहासलाई हाम्रो सञ्चारमाध्यमले उचित रूपमा सम्मानजनक स्थान दिन सकेको छ त रु अब यी विषयमा गहिरिएर पुनःविचार छलफल गर्दै अब २०८४ सालमा हुन गइरहेको निर्वाचनमा कसरी बढीभन्दा बढी महिलालाई

समेट्न सकिन्छ, भन्नेतर्फ सञ्चारमाध्यम सचेत हुन जरुरी छ ।

बन्दुक बोकेर १० वर्षे जनयुद्ध ताका काखमा दूधे बच्चा लिएर हिँडेका महिला होस् अथवा सिंहदरबारअघि माइतीघर मण्डलामा उभिएर न्याय मागिरहेकी महिला अथवा संविधान लेखन प्रक्रियामा प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष भूमिका खेलेका ती तमाम महिलाको भूमिका अविस्मरणीय छ । यी सबै नेपालले प्राप्त गरेका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरू हुन् । हिजोको दिनमा महिला आफू माथि भइरहेको अन्यायको विरोधमा एकै शब्द कोल्न सक्दैनथे तर आज अवस्था अर्कै छ । जो विश्वसामु यो देशले भन्न सक्छ, मैले महिलालाई राष्ट्रपति, प्रधानन्यायाधीश, सभामुखलगायत राज्यका उच्च स्थानमा पुर्‍याउन सफल भएको छ । यो महिलाको सरोकारको मुद्दामा देशले हासिल गरेको सफलता हो ।

यति हुँदाहुँदै पनि प्रश्न उठ्छ, माथि उल्लेखित सफल नामहरूको पछि आउन चाहने अन्य नामलाई नेपाली सञ्चार माध्यमले अहिलेको दिनमा कस्तो ढङ्गले उठान गर्ने ? यसरी हेर्दा महिलाको विषयमा सञ्चार माध्यम अझै संवेदनशील हुन जरुरी छ । त्यसो त लोकतन्त्रमा जनताले आफ्नो मत राख्नु पाउनु अनिवार्य सौन्दर्य हो । तर कुरा जब महिलाको आत्मसम्मान, हक र मानसिक स्वास्थ्यको आउँछ, अझै नेपाली समाज संयम हुन जरुरी छ ।

वर्तमान समय सञ्चारमाध्यम र सामाजिक सञ्जालको प्रभावबाट सबैभन्दा बढी महिला पीडामा छन् । उनीहरूको मानसिक स्वास्थ्यका विषयमा नेपाली मिडियामा गम्भीर रूपले चर्चा भएकै छैन । राजनीतिमा क्रियाशील महिला यी सबै अवस्थाबाट गुञ्जिन बाध्य छन् । व्यक्तिको चरित्रसँग गाँसिएर आएका समाचारका कारण राजनीतिक नेतृत्व, सामाजिक जीवनमा असर, मानसिक स्वास्थ्यमा असर समान अवसर गुम्नेजस्ता समस्या हुने गर्दछन् । अझै पनि महिलाका विषयमा केन्द्रित समाचार प्रमुख समाचार हुँदैनन् । आइहाले पनि महिलाको चरित्रसँग गाँसिएका समाचारलाई बढी प्राथमिकतामा राखिन्छ । गलत सूचना र पूर्वाग्रही प्रस्तुतीकरणकै कारण महिलाको छवि कमजोर बनाइएको अवस्था कैयौँ छ । उदाहरणका लागि, पहिलो संविधानसभा चुनावपछि महिलाको

उठीबास लाग्ने ठहर गरिएको छ । पृथ्वीनारायण शाहकालीन राज्यसत्तादेखि हालसम्म विभिन्न बहानामा उपत्यकाका आदिवासी नेवार, तामाङलगायतलाई घरबारविहीन बनाउने कार्य भएको छ, त्यो बन्द हुनुपर्ने अर्को अभियन्ता यादबलाल कायस्थको अपह छ । पुराना ट्रु गाइड फर्पिङ निवासी सामाजिक अभियन्ता केशव पौडेल भन्छन्- दक्षिणकाली नगरपालिकाले २०६५ सालमा चप्पलकारखाना खोल्ने भनेर सस्तोमा १०० रोपनीभन्दा बढी जग्गा अधिग्रहण गरेको थियो तर चप्पलकारखाना नबनाई जग्गा बाँकै छोडिएको छ । चप्पलकारखाना नबनेपछि सो जग्गा जनतालाई नै कृषि कर्म गर्न फ

कोयुको दीक्षान्त | काभ्रेपलाञ्चोकको धुलिखेलस्थित काठमाडौं विश्वविद्यालय (केयु)को ३१औं दीक्षान्त समारोह (पहिलो चरण)को कार्यक्रममा सहभागी दीक्षित विद्यार्थी । तस्विर: पेमा लामा/रासस

बाँकेमा अश्वपालक महिलालाई तीन महिनाको सीपमूलक तालिम

जानकी (बाँके)- 'सीप सिकौं, स्वरोजगार बनौं' भन्ने मूल नाराका साथ बाँकेमा अश्वपालक महिलाका लागि तीन महिनाको सीपमूलक तालिम औपचारिकरूपमा सुरु गरिएको छ ।

पशु स्वास्थ्य तालिम तथा परामर्श सेवा बाँकेको आयोजना तथा गोरखनाथ ट्रेनिङ सेन्टर प्रालिको प्रविधिक सहयोगमा सञ्चालन भइरहेको यो तालिमले घोडा, खच्चड, गधालगायतका अश्वजन्य पशुपालनमा संलग्न महिलालाई सिलाइ-कटाइ र बुनाइको व्यावसायिक सीप प्रदान गर्ने उद्देश्य राखेको छ ।

भेरी प्राविधिक शिक्षालय प्रमुख आशा श्रेष्ठले नेपाल सरकारले देशभर महिलाहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउन सीपमूलक तालिमलाई अत्यधिक प्राथमिकताका साथ लागू गरिरहेको बताइन् । उनले बाँकेमा पनि विशेष गरेर मधेसी र मुस्लिम समुदायका महिला तथा किशोरीलाई सीपमा सक्षम बनाउन नेपाल सरकारले धेरै प्रभावकारी तालिमको आयोजना गरेको जानकारी दिइन् ।

'यस किसिमका तालिम केवल सीप प्रदान गर्ने कार्यमात्र नभई महिलालाई आत्मविश्वासी

र आर्थिकरूपमा सक्षम बनाउँदछ,' उनले भनिन्, 'नेपाल सरकारले महिला उद्यमशीलता प्रवर्द्धनलाई राष्ट्रिय अभियानका रूपमा अधि बढाएको छ, तपाईंहरूले यो तालिम पूरा गरेपछि सरकारले उपलब्ध गराइरहेका विभिन्न सहूलियतपूर्ण कर्जा सुविधा, समूह उद्यम स्थापनाका अनुदान, उपकरण सहयोग र बजार पहुँच कार्यक्रमबाट प्रत्यक्ष लाभ लिन सक्नुहुन्छ ।'

परियोजना संयोजक डा. सुदर्शन भट्टराईले पशुपालक समुदायका महिलाहरूको वास्तविक आवश्यकता पहिचान गरेर

तालिम सुरु गरिएको बताए । 'अश्वपालक परिवारमा पुरुष प्रायः दिनभर घोडा र खच्चड लिएर बाहिर काममा निस्कन्छन्, घरमा बस्ने महिलालाई सीप नहुँदा उनीहरू आर्थिक गतिविधिबाट टाढिन बाध्य छन्, यो तालिमले उनीहरूलाई सीपसम्पन्न बनाएर स्वरोजगारतर्फ अधि बढाउने छ,' उनले भने, 'तपाईंहरूले यहाँ उपस्थित भएर सीप सिक्ने प्रतिवद्धता देखाउनु नै ठूलो उपलब्धि हो, हामीले न केवल सीप सिकाउँछौं, आवश्यक परे स्वरोजगार स्थापना गर्न पनि मार्गदर्शन र अवसर प्रदान गर्छौं ।' रासस

ताराखोलाका तीन प्रयोगशाला प्रयोगविहीन

गलकोट (बागलुङ)- बागलुङको ताराखोला गाउँपालिकाका तीन प्रयोगशाला प्रयोगविहीन बनेका छन् । गाउँपालिकाले नागरिकलाई सहज स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यले स्थापना गरेका प्रयोगशाला गत साउनयता जनशक्ति अभावमा सञ्चालनमा आउन सकेका छैनन् ।

हिल, अर्गल र अमरभूमि स्वास्थ्यचौकीमा स्थापित प्रयोगशालामा प्रयोगशाला सहायक कर्मचारी नियुक्ति गर्न नसक्दा सञ्चालनमा आउन नसकेको गाउँपालिकाले जनाएको छ । चार वर्षदेखि सञ्चालनमा आएका तीन प्रयोगशालाका लागि आवश्यक उपकरण भए पनि जनशक्ति नहुँदा नागरिकले सेवा लिन पाएका छैनन् ।

स्वास्थ्यचौकीमा प्रयोगशाला स्थापना हुँदा रगत, दिसा, पिसाबलगायत परीक्षणमा सहजता हुनुका साथै शीघ्र रोगको पहिचान र निदानमा सहयोग पुग्ने गरेको ताराखोला-३ हिल स्वास्थ्यचौकीकी अनमी कोपिला विकले बताइन् । उनले भनिन्, 'यहाँबाट हामीले अन्य सेवा प्रभावकारीरूपमा

उनको भनाइ छ । उनले जनशक्ति अभावमा प्रयोगशाला र भिडियो एक्सरे सेवा दिन नसक्दा विरामीलाई गलकोट नगर अस्पताल तथा अन्यत्र पठाउनुपर्ने बाध्यता रहेको बताइन् । आकस्मिक सेवाका लागि प्रयोगशालाबाट परीक्षण गर्नुपर्नेमा ताराखोला स्वास्थ्यचौकीबाट ल्याव अक्सिस्टेन्ट बोलाएर गर्ने गरिएको विकले जानकारी दिइन् । उनका अनुसार तालिमप्राप्त जनशक्ति सुरुवा भएपछि गर्भवतीका लागि गरिने भिडियो एक्सरे सेवासमेत हिल स्वास्थ्यचौकीले प्रदान गर्न सकेको छैन ।

यस स्वास्थ्यचौकीबाट गत वर्ष ७०० विरामीले सेवा लिएका थिए भने ११ जना संस्थागत सुत्केरी भएका थिए । चालु आर्थिक वर्षमा पाँच जनाले संस्थागत सुत्केरी सेवा लिइसकेका अनमी विकले जानकारी दिइन् । 'गाउँपालिकाले ल्याव अक्सिस्टेन्ट पठाउन नसक्दा प्रयोगशालाबाट प्रवाह हुँदै आएका सेवा ठप्प भएका छन् । सोही कारणले यहाँ आउने विरामीलाई कोपिला विकले बताइन् । अन्यत्र पठाउनुपर्ने बाध्यता छ,' उनले भनिन्, 'यहाँबाट हामीले अन्य सेवा प्रभावकारीरूपमा

दिए पनि रोग पहिचानका लागि प्रयोगशाला आवश्यक पर्दछ । प्राविधिक जनशक्ति नहुँदा समस्या भएको छ, गाउँपालिकालाई प्रयोगशाला सहायक कर्मचारी पठाउन आग्रह गरेका छौं ।' हिलसँगै अर्गल र अमरभूमि स्वास्थ्यचौकीका प्रयोगशाला पनि कर्मचारी अभावमा सञ्चालनमा आउन सकेका छैनन् । वडा नं ५ ताराखोला स्वास्थ्यचौकीमा मात्रै प्रयोगशाला सञ्चालनमा आएको ताराखोला गाउँपालिकाका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख उदित थापाले जानकारी दिए । उनका अनुसार गाउँपालिकाले साउनयता प्राविधिक जनशक्ति नियुक्ति गर्न नसक्दा गाउँपालिकामा रहेका चारमध्ये तीन वटा प्रयोगशाला ठप्प भएका छन् । गाउँपालिकाले स्वास्थ्यचौकीबाट अतिरिक्त स्वास्थ्य सेवा विस्तार गर्ने उद्देश्यले प्रयोगशाला स्थापना गरे पनि महालेखापरीक्षकको कार्यालयले स्रोत तथा संगठन व्यवस्थापनको मूल्यांकन नगरी प्रयोगशाला सहायक कर्मचारी राखेको भन्दै काररमा कर्मचारी नराख्न भनेपछि समस्या भएको स्वास्थ्य शाखा प्रमुख थापाले उल्लेख गरे । रासस

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंस्था मन्त्रालय
कोशी अस्पताल
बिराटनगर, मोरङ

बोलपत्र आह्वानको सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति: २०८२/०८/२५

यस अस्पताललाई आवश्यक तपशिल बमोजिमको विद्युतीय बोलपत्र आह्वान गरिएको छ । बोलपत्र सम्बन्धी विस्तृत विवरण सार्वजनिक खरिद अनुगमनको कार्यालयको website: www.bolpatra.gov.np/egp बाट जानकारी लिन सकिने छ ।

तपशिल:

बोलपत्र	बोलपत्र को नाम	बोलपत्र जमानत रु.	बोलपत्र शुल्क	बोलपत्रको प्रकार
KH/NCB/M-08/2082-83	Supply and Delivery of Medicine & Related goods for Hospital Pharmacy & Hospital use	2435,000.00	10000.00	Item wise

प्रमुख मेडिकल सुपरिन्टेन्डेन्ट

कर्जा चुक्ता भूक्तानी गर्ने सम्बन्धी ३५ (पैतिस) दिने अत्यन्त जरूरी सूचना

(प्रकाशित मिति २०८२ साल मंसिर महिना २५ गते बिहीबार)

यस विकास बैंकको शाखा कार्यालय नेपालगञ्जबाट तपशिलमा उल्लेखित ऋणीहरूले प्रोफेशनल कर्जा शीर्षक अन्तर्गत लिएको कर्जाको साँवा, व्याज र अन्य दै दस्तुर समेत तिनै बुझाउने सम्बन्धमा बैंकसँग गरेको शर्त कर्जालयत उल्लेखन गर्नु भएको र बैंकबाट पटक पटक मौखिक तथा लिखित रूपमा तरताकेता गर्दा समेत सो कर्जाको तिनै बुझाउनु पर्ने साँवा, व्याज तथा हर्जाना समेत चुक्ता भूक्तान गर्न आउनुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिन भित्र यस संस्थामा सम्पर्क राखी संस्थाबाट लिएको कर्जाको सम्पूर्ण साँवा, व्याज र अन्य दै दस्तुर चुक्ता भूक्तान गर्नु होला । उक्त अवधि भित्र तपाईंले यस संस्थाबाट लिएको कर्जाको साँवा, व्याज र अन्य दै दस्तुर चुक्ता भूक्तान नगरेमा तपाईं तथा तपाईंको एकाधरसंगीलाका अधियार सदस्यहरूको नाममा रहेको चल अचल सम्पत्ति बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०७३ को दफा ५७ उपदफा १ ले दिएका अधिकार प्रयोग गरी लिलाम विक्री गरी संस्थाले आफ्नो सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर गरी लिने व्यहोरा अवगत गराउँदछौं । सो मार्फत पनि संस्थाको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर नभएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०७३, बैंक तथा वित्तीय संस्था ऋण असुली ऐन २०५८ र सोको नियमावली तथा प्रचलित कानून अनुसार ऋणी तथा व्यक्तिको धनजमानीकताको अन्य चल अचल जायजेषा श्रीसम्पत्तिबाट बाँकी साँवा, व्याज हर्जाना तथा अन्य दै दस्तुर असुल उपरका लागि अन्य कानूनी प्रकृया अगाडी बढाईने व्यहोरा ऋणी तथा धनजमानीकताहरू तथा सम्बन्धित सबैलाई यो सूचना मार्फत सूचित गरिन्छ । साथै उक्त अवधि भित्र कर्जा चुक्ता नभएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा ५७ को उपदफा ११ अनुसार ऋणी र व्यक्तिको धनजमानीकताको तीन पुस्तो विवरण कर्जा सूचना केन्द्र लि.को कालो सूचीमा नाम समावेश गरिने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ ।

तपशिल

१) ऋणीको विवरण
पराश्वर उपाध्यायको नाति तारा केशर उपाध्यायको छोरा बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज वडा नं. १२ हाल, नेपालगञ्ज उ.म.न.पा. वडा नं. १२ बस्ने महेन्द्र उपाध्याय (ना.प्र.नं. : ६९०९९/६७७ जारी मिति र जिल्ला : २०६५/०२/२६, बाँके)
व्यक्तिगत धनजमानीकर्ताहरूको विवरण
१) पराश्वर उपाध्यायको नाति तारा केशर उपाध्यायको छोरा बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज उ.म.न.पा. वडा नं. १२ बस्ने हरे उपाध्याय (ना.प्र.नं. : ६६-०१-७३-०१८४१ जारी मिति र जिल्ला : २०७३/०३/१६, बाँके) २) प्रेम राज शर्माको नाति महेन्द्र कुमार शर्माको छोरा बाँके जिल्ला रफेना वडा नं. ४ हाल, कोहलपुर नं.पा. वडा नं. २ बस्ने निर्मल आचार्य (ना.प्र.नं. : ६९०९४/१८६५ जारी मिति र जिल्ला : २०६८/०४/२३, बाँके)
२) ऋणीको विवरण
पराश्वर उपाध्यायको नाति तारा केशर उपाध्यायको छोरा बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज वडा नं. १२ हाल, नेपालगञ्ज उ.म.न.पा. वडा नं. १२ बस्ने महेन्द्र उपाध्याय (ना.प्र.नं. : ६९०९९/६७७ जारी मिति र जिल्ला : २०६५/०२/२६, बाँके)
व्यक्तिगत धनजमानीकर्ताहरूको विवरण
१) लाल प्रसाद उपाध्यायको नाति पराश्वर उपाध्यायको छोरा बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज न.पा. वडा नं. १२ हाल, नेपालगञ्ज उ.म.न.पा. वडा नं. १२ बस्ने तारा केशर उपाध्याय (ना.प्र.नं. : ६/६/४/०/१०९३/१६४२२ जारी मिति र जिल्ला : २०३६/०८/०३, बाँके) २) पराश्वर उपाध्यायको नाति तारा केशर उपाध्यायको छोरा बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज उ.म.न.पा. वडा नं. १२ बस्ने हरे उपाध्याय (ना.प्र.नं. : ६६-०१-७३-०१८४१ जारी मिति र जिल्ला : २०७३/०३/१६, बाँके) ३) प्रेम राज शर्माको नाति महेन्द्र कुमार शर्माको छोरा बाँके जिल्ला रफेना वडा नं. ४ हाल, कोहलपुर नं.पा. वडा नं. २ बस्ने निर्मल आचार्य (ना.प्र.नं. : ६९०९४/१८६५ जारी मिति र जिल्ला : २०६८/०४/२३, बाँके)

"नेपाल राष्ट्र बैंकबाट "ब" वर्गको प्रभावपत्र प्राप्त राष्ट्रिय स्तरको विकास बैंक"

मुक्तिनाथ विकास बैंक लि.
MUKTINATH BIKAS BANK LTD.

Central Office: Lazimpat, Kathmandu, Tel.: 01-5970887, Toll Free No. (NTC): 16600149999, Toll Free No. (Ncell): 18102149999, E-mail: info@muktinathbank.com.np, Web: www.muktinathbank.com.np

Winner of
EUROPEAN
MICROFINANCE
AWARD 2020

जनता बैंकमा होइन, बैंक जनतामा जानु पर्दछ

Diprung Chuichumma Rural Municipality

Office of the Rural Municipal Executive

Yangsolatar, Khotang

Koshi Province, Nepal

Invitation for Bids

First Date of publication: 2082/08/25 (11 December, 2025)

- Diprung Chuichumma Rural Municipality invites electronic bids from eligible domestic bidders for the contracts named below:-

S.N.	Contract Identification Number	Work Description/ Name of Project	Estimated Cost (NRs) (Incl. VAT & PS)	Bid Security Amount (NRs.)	Bid Security Validity Period	Bid Document Fee (NRs.)
1	DCRM/WORKS/NCB-03/2082/83	Upgrading of Bhandare Khisakha Plus Two Sadak (2 nd Part)	NRs. 43,63,890.93	NRs.90,000	120 days	NRs.3,000

- Bidding Document is available online and can be downloaded from e-GP: <http://www.bolpatra.gov.np/egp>. Interested bidder should register in the e-GP system and deposit the required amounts in the following specified bank account: -
Name of Bank: Sanima Bank, Diprung Branch
A/C No:071010040000014 (Diprung Chuichumma Ga.Pa.Ga.1.1 Antarik Rajashwo Khata) for bid document fee.
A/C No:071010020000020 (Diprung Chuichumma Ga.Pa.Ga.3.1 Sthaniya Taha Dharouti Khata) for bid security fee.
- Electronic bids must be submitted through PPMO website www.bolpatra.gov.np/egp before 12:00 PM on 2082/09/28. The bids will be opened in the presence of Bidders' representatives (if attended) who choose to attend at 2082/09/28 at 1:00 pm.
- If the last date of purchasing /or submission falls on a government holiday, then the next working day shall be considered as the last date. In such case the validity period of the bid security shall remain the same as specified for the original last date of bid submission.

Chief Administrative Officer

चलचित्र परानले गन्यो करिब १७ करोडको व्यापार

काठमाडौं (प्रस)- पछिल्लो समय एकपछि एक नेपाली चलचित्रले राम्रो व्यापार गर्न थालेका छन् । गत वर्ष पूर्णवहादुरको सारंगीले एतिहासिक व्यापार गरेपछि नेपाली चलचित्रको व्यापार राम्रो हुँदै गएको छ ।

कुनै समय लगानी पनि उठाउन गाह्रो हुने अवस्थाबाट नेपाली चलचित्रले राम्रो व्यापार गर्न थालेको जानकारी बताउँछन् । चलचित्र विकास बोर्डअन्तर्गत रहेको 'बक्सअफिस एटरेट सिनेपा'ले सार्वजनिक गरेको यही मंसिर २० गतेसम्मको तथ्यांकअनुसार चलचित्र परानले करिब १७ करोड रूपैयाँको व्यापार गरेको छ ।

गत कात्तिक १४ गतेदेखि प्रदर्शनरत उक्त चलचित्रले धेरै बजारमा १६ करोड ९७ लाख ९३ हजार रूपैयाँको व्यापार गरेको छ । बसाइँसराइ र पारिवारिक कथामा तयार भएको उक्त चलचित्रलाई

दीपकप्रसाद आचार्यले निर्देशन गरेका हुन् । 'चलचित्र परानलाई दर्शकले आफैँले हेर्नुस् भनेर सिफारिस गरेको पाएका छौं, बुवाछोराको कथालाई धेरै दर्शकले आफूसँग जोडेर प्रतिक्रिया दिनुभएको छ, यो हाम्रो समाजको कथा हो,' निर्देशक आचार्यले भने । नीर शाह, मदनकुषण श्रेष्ठजस्ता दिग्गज अभिनेताले अभिनय गरेको उक्त चलचित्रका लागि हालसम्म पाँच लाख ९८ हजार ३०९ वटा टिकट बिक्री भएका छन् । चलचित्रमा केकी अधिकारी, महेश त्रिपाठी, पूजा चन्द, अञ्जना बराइलीलगायतका कलाकारले अभिनय गरेका छन् ।

यसैगरी गत असोज ३१ गतेदेखि प्रदर्शनमा आएका चलचित्र 'जेरी अन टप' ले तीन लाख ९१ हजार ९९२ वटा टिकट बिक्री गर्दै १२ करोड २६ लाख छ हजार रूपैयाँको व्यापार गरेको छ । अभिनेता अनमोल केसी, आँचल शर्मा,

जसिता गुरुङ, भुवन केसी, केदार घिमिरे र उषा खड्गीलगायतका कलाकारले अभिनय गरेको उक्त चलचित्रलाई सुयोग गुरुङले निर्देशन गरेको छ । सगरमाथा आरोहण र प्रेम कथामा आधारित उक्त चलचित्रलाई सरोज न्यौपानेले निर्माण गरेका हुन् ।

कवि उपेन्द्र सुब्बाले निर्देशन गरेको चलचित्र 'जारी २: सड अफ च्याबुड' ले दुई लाख सात हजार ७१४ टिकट बिक्री गरी छ करोड २३ लाख ६९ हजार रूपैयाँको व्यापार गरेको छ । दयाहाङ राई, मिरुना मगर, ऋचा शर्मा, प्रेम सुब्बा, पुस्कर गुरुङलगायतका कलाकारले अभिनय गरेको उक्त चलचित्रमा लिम्बू समुदायको जारी परम्परा र च्याबुडको कथालाई मिसाएर पटकथा तयार गरिएको छ । यो चलचित्र गत कात्तिक २१ गतेदेखि प्रदर्शनरत छ ।

बाल गायकका रूपमा परिचित भएका अशोक दर्जीको जीवनीमा आधारित रहेर तयार गरिएको

चलचित्र 'मनविनाको धन' ले सोही अवधिसम्म तीन करोड ७९ लाख दुई हजार रूपैयाँको व्यापार गरेको छ ।

टंक बुढाथोकीले निर्देशन गरेको उक्त चलचित्रका लागि हालसम्म एक लाख ४४ हजार ४९ वटा टिकट बिक्री भएका छन् । गत कात्तिक २१ गतेदेखि प्रदर्शनमा आएको चलचित्रमा गायक दर्जीसँगै नीता ढुंगाना, सरोज खनाल, एआर बुढाथोकीलगायतका कलाकारले अभिनय गरेका छन् ।

यही मंसिर १२ गतेदेखि प्रदर्शनरत चलचित्र 'हर्ष'ले गत शनिवारसम्म धेरै बजारमा २८ लाख दुई हजार रूपैयाँको व्यापार गरेको छ । एकता पौडेलले निर्देशन गरेको उक्त चलचित्रका लागि आठ हजार ४३६ वटा टिकट बिक्री भएका छन् । चलचित्रमा खगेन्द्र लामिछाने, वर्षा राउत, साइमन वादी, नीर शाह, सन्तोष पन्त, शर्मिला मल्ल, माओत्से गुरुङ, विशाल पहाडीलगायत कलाकारले अभिनय गरेका छन् ।

'भारतीय कलावंत सम्मान' मा नेपाली कलाकारको जित

काठमाडौं- भारतको रायपुरस्थित गोविन्द लीला कला कौशल संस्थाद्वारा आयोजित 'कलावंत सम्मान-२०२५' भारतनाट्यचम् प्रतियोगितामा नेपालका तीन कलाकारले जित हात पारेका छन् ।

प्रतियोगिता मंसिर २१ गते आयोजना भएको थियो । ललितपुरको सुन्दारास्थित क्लासिक कल्चर सेन्टरबाट सहभागी सबजुनियर समूह (६-१० वर्ष)मा सात वर्षीय विभाषस्वरूप रघुवंशी, जुनियर समूह (११-१५ वर्ष) का १३ वर्षीया पंलेस्वा रघुवंशी र सिनियर समूह (१६-२० वर्ष) मा १६ वर्षीया सदीक्षा पौडेलले जितेका हुन् ।

सबजुनियर विजेता विभाष एसयमजी स्कूल कक्षा २ का विद्यार्थी हुन् । उनी पाँच वर्षको उमेरदेखि भरतनाट्यचम् साधनामा सक्रिय छन् । उनले अहिलेसम्म २० भन्दा बढी मञ्चमा प्रस्तुति गरिसकेका छन् । जुनियर विजेता पंलेस्वा नेसनल युनाइटेड स्कूलमा कक्षा ९ मा अध्ययनरत छन् । आठ वर्षदेखि नृत्ययात्रामा सक्रिय रहँदै नेपाल तथा भारतका विभिन्न राष्ट्रिय मञ्चमा उत्कृष्ट प्रस्तुति गर्दै आएका छन् ।

सिनियर विजेता सदीक्षा हिमालयन हवाईट हाउस इन्टरनेसनल कलेजमा कक्षा ११ मा अध्ययनरत छन् । उनले निरन्तर राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रमहरूमा प्रभावशाली प्रस्तुति गर्दै नृत्यलाई उचाइमा पुर्‍याउँदै आएका छन् । प्रतियोगितामा नृत्यसँगै गायन, वादन तथा चित्रकलाकोसमेत समावेश थियो । अन्तिम मूल्यांकनमा तीनै नेपाली कलाकारले सर्वाधिक अंक प्राप्त गर्दै 'कलावंत सम्मान २०२५' हासिल गरेका हुन् ।

गोविन्द लीला कला कौशल संस्थाका सचिव गुरुकिरण साहले नेपालमा भारतनाट्यचम् नृत्यको तीव्र विकासले आफूहरू प्रभावित भएको बताएका छन् । कार्यक्रम संयोजक सारिका शर्माले नेपालका कलाकारहरूको प्रस्तुति उल्लेखनीय रहेको बताइन् । रासस

रंजशाला

धुलोमै खेलछन् खेलाडी, धुलोमै बस्छन् दर्शक

गलकोट (बागलुङ)- बागलुङ नगरपालिका-१ रामरेखस्थित बागेश्वर खेलमैदानमा मंसिर लागेपछि गतिविधि बढेको छ । विद्यालयस्तरीय साना खेल होस वा यहाँ आयोजना हुने ठूला राशिका खेल हुन् सबै यही मैदानमा हुन्छ ।

हालै बागलुङ नगरपालिकाको तेस्रो मेयरकप प्रतियोगिता यही मैदानमा भयो । तत्कालै बागलुङ नगरपालिकास्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्डदेखि जिल्लास्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्डसम्म यही खेल मैदानमा आयोजना गर्न थालिएको छ ।

यसपटक गण्डकी प्रदेशस्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिताका केही खेल यही खेल मैदानमा हुने तयारी छ । तर यसरी उत्साह पूर्णरूपमा प्रतियोगिता आयोजना भइरहेको मैदान भने खेलाडी र दर्शकमैत्री छैन । वर्षामा हिलाम्मे खेलमैदान हिउँदमा धुलाम्मे हुन्छ । न हरियाली छ, न व्यवस्थित प्यारकिङ । खेलाडी धुलोमै खेल्छन्, दर्शक धुलोमै बसेर हेर्न बाध्य भएका छन् ।

खेल अगाडि छर्केको पानी क्षणभरमै सुक्ने गरेको छ । धुलो उडेर खेल प्रभावित हुने गरेको खेलाडीको गुनासो छ । जिल्लाकै ठूलो खेलमैदानका रूपमा रहेको बागेश्वर खेलमैदान पूर्वाधारको अभावका बीच खेल सञ्चालन गर्न बाध्य रहँदै आएको छ । बागलुङ नगरपालिकाले तीन लाख ३३ हजार रूपैयाँ पुरस्कार राशिको तेस्रो मेयरकप मंसिर १४ देखि १८ गतेसम्म सम्पन्न भएको थियो ।

सयौं दर्शकको बीचमा सञ्चालनमा आएको खेलमा खेलाडीको उत्साह र दर्शकको हौसलामा कमी नभएको मेयरकपमा दर्शकहरू मैदानको भित्ता, रुख र चौतारीमा बसेर हेर्न बाध्य भएका थिए । लेबल नमिलेको मैदानमा धुलो उडेका कारण खेलाडीलाई खेल खेल्न सास्ती भए पनि सबै कुरा विर्सेर खेलाडी गोल गर्न मात्रै केन्द्रित हुने मेयर कपको उपाधि चम्केका कप्तान निसान थापा बताउँछन् ।

'खेलाडीका लागि समथर हरियाली मैदान भए कति सहज हुन्थ्यो, मैदानमा धुलोको हुँदैन गोल

गर्न हाम्रो ध्यान केन्द्रित हुन्छ, तर खेल सकिएपछि धुलोका कारण श्वासप्रश्वासमा समस्या देखिने, आँखा पोल्ने हुन्छ,' थापाले भने, 'दर्शक धुलोमै बसेर खेल हेरेका हुन्छन्, दमकलको पानीले धुलो मारे पनि केही छिनमै धुलो उडिहाल्छ, भनेको ठाउँमा बल नजोड्दा कतिपय गोल गर्न नसकिएको उदाहरण छ, कस्तीमा मैदान समथर र हरियाली मात्रै भए खेलाडीलाई ठूलो राहत हुन्थ्यो ।' बागेश्वरलाई रंजशाला बनाउने योजना 'डिपआर'मै थर्किएको छ । थापाले खेलमैदानमा पानी नहाली खेल्ने हो भने धुलोले खेलाडी नै नर्चिर्ने अवस्था रहेको सुनाए ।

खेलमैदानमा खानेपानी, शौचालय र पोसाक परिवर्तन गर्ने कोठा छैन । बागलुङ नगरपालिकाका नगरप्रमुख बसन्तकुमार श्रेष्ठले बागेश्वर खेलमैदान जिल्लाकै गहना भएको बताउँदै बागेश्वरको स्तरोन्नतिका सपना अझै पूरा गर्न नसकिएको बताए । उनले खेलमैदान सामुदायिक वनसँग जोडिएकाले पूर्वाधार निर्माण गर्न समस्या भएको बताए । रासस

चार वर्षपछि 'कभर्ड हल' निर्माण थालियो

कैलाली (प्रस)- शिलान्यास भएको चार वर्षपछि टीकापुर नगरपालिकामा 'इण्डोर गेम्स' सञ्चालन गर्न कभर्ड हल निर्माण प्रारम्भ भएको छ ।

स्थानीय वीरेन्द्र विद्या मन्दिरको खेल

मैदानमा दुई करोड ६४ लाख ५० हजार रूपैयाँको लागतमा कभर्ड हल निर्माण प्रारम्भ भएको हो । एक हजार दर्शक क्षमताको ६६ मिटर लामो, ३१ मिटर चौडा र १.७५ मिटर अग्लो बहुद्देशीय कभर्ड हल नगरपालिकाका

इन्जिनियर राजेन्द्र रावलले बताए । आगामी भदौभित्रमा निर्माण सम्पन्न गर्ने लक्ष्यका साथ धमाधम निर्माण जारी छ । निर्माण पूरा भएपछि हल व्यवस्थापनको जिम्मेवारी विद्यालयलाई दिइने इन्जिनियर राजेन्द्र दिने ।

एनपिएल क्रिकेट

लुम्बिनी दोस्रो क्वालिफायरमा प्रवेश, काठमाडौं बाहिरियो

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- लुम्बिनी लायन्स नेपाल प्रिमियर लिग (एनपिएल)को दोस्रो क्वालिफायरमा प्रवेश गरेको छ । कीर्तिपुरस्थित त्रिवि क्रिकेट रंगशालामा बुधवार सम्पन्न इलिमिनेटर खेलमा काठमाडौं गोर्खाजलाई चार विकेटले हराउँदै लुम्बिनी क्वालिफायरमा प्रवेश गरेको हो । काठमाडौं भने बाहिरिएको छ ।

जितका लागि पाएको ११२ रनको लक्ष्य लुम्बिनीले १७.४ ओभरमा छ विकेटको क्षतिमा भेटायो । जसमा डार्सी सटेल सर्वाधिक ३३ रनको योगदान गरे । काठमाडौंका सन्तोष यादवले दुई विकेट लिए ।

यसअघि टस जितेर पहिला ब्याटिङ रोजेको काठमाडौंले १९.१ ओभरमा सबै विकेट गुमाउँदै १११ रनमा समेटियो । काठमाडौंका लागि सन्तोष यादवले सर्वाधिक २३ रनको योगदान दिए । उनले १७ बलमा एक छक्काको सहयोगमा २३ रन जोडेका हुन् ।

त्यसैगरी, जोन सिमसन र मोहमद आदिल आलमले समान १८/१८ रन जोडे भने भीम साकीले १४ रन बनाए । कप्तान करण केसी नौ रनमा आउट भए ।

काठमाडौंलाई सस्तीमा समेट्ने

क्रममा लुम्बिनीका शेर मल्ल र कप्तान रोहित पौडेलले समान तीन/तीन विकेट लिए । यस्तै ट्रम्पलम्यानले दुई विकेट लिए । अभिशेष गौतमले एक विकेट फारे ।

लुम्बिनीले अब विराटनगर किंग्ससँग दोस्रो क्वालिफायरमा प्रतिस्पर्धा गर्ने छ । दोस्रो क्वालिफायरको विजेताले फाइनलमा मंसिर २७ गते सुदूरपश्चिम रोयल्ससँग खेल्ने छ ।

काठको मुकुण्डो | भक्तपुर जिल्लाको चाँगुनारायण नगरपालिका अवस्थित विश्वसम्पदा सूचीमा सूचीकृत चाँगुनारायण मन्दिर जाने बाटोमा काठको मुकुण्डो बनाउँदै स्थानीय व्यापारी । तस्विर: रत्न श्रेष्ठ/रासस

कैलालीका तीन पालिकामा विश्व बैंकको खानेपानी आयोजना

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- विश्व बैंकको ऋण लगानी तथा प्रदेश र स्थानीय सरकारको लागत साभेदारीमा सञ्चालित खानेपानी क्षेत्रगत सुशासन तथा पूर्वाधार सहयोग आयोजनाको काम कैलालीका तीन पालिकामा चलिरहेको छ । दिगो तथा सुधारिएको खानेपानी आपूर्ति र सरसफाई सेवा उपलब्ध गराउने एवं सेवा प्रवाहको स्थानीय क्षमतामा अभिवृद्धि गर्ने लक्ष्यका साथ हाल कैलालीको बर्दगोरिया गाउँपालिका, जोशीपुर गाउँपालिका र जानकी गाउँपालिकामा आयोजनाको काम चलिरहेको हो ।

बर्दगोरियाको वडा नम्बर ३ रानीकुण्डामा सबैभन्दा पहिला काम सुरु गरेको आयोजनाले कामको गति निकै बढाएको छ । खानेपानी क्षेत्रगत सुशासन तथा पूर्वाधार सहयोग आयोजना कार्यालय बौनियाका अनुसार रानीकुण्डा खानेपानी आयोजनाको करिब ५० प्रतिशत काम सकिएको छ । आयोजनाले एक लाख ७५ हजार लिटर क्षमताको अण्डरग्राउण्ड ट्यांक र कार्यालय भवन निर्माण गरिसकेको छ भने पाइपलाइन विस्तारको काम जारी छ । वडामा २९ किलोमिटर पाइपलाइन विस्तार गर्नुपर्नेमा १७ किलोमिटर विस्तार भइसकेको छ भने आगामी फागुनभित्र काम सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । यस आयोजनाबाट वडाका एक हजार ५५२ घरधुरीले शुद्ध खानेपानी पाउने छन् ।

यस्तै बर्दगोरियाकै वडा नम्बर ४ को गैरीगाउँ खानेपानी आयोजना निर्माणको सम्पन्नता भएको छ भने वडा नम्बर २

को लक्ष्मी खानेपानी आयोजनाको ठेक्का खोलिएको छ । वडा नम्बर ६ मटगौरा खानेपानी आयोजना निर्माणका लागि सम्पन्नता प्रक्रिया चलिरहेको छ । वडा नम्बर ५ को टाकुराद्वारा खानेपानी आयोजनाको ठेक्का खुल्न बाँकी छ । यस्तै वडा नम्बर १ को सडकपुर बौनिया खानेपानी आयोजनामा भने यस परियोजनाले काम नगर्ने लगभग पक्का जस्तै भएको छ ।

सो खानेपानी आयोजनामा मुद्दा परी अदालतमा विचाराधीन अवस्था रहेकाले काम गर्न नसकिने खानेपानी क्षेत्रगत सुशासन तथा पूर्वाधार सहयोग आयोजना कार्यालय बौनियाका प्रमुख लक्ष्मीराज जोशीले बताए । सो खानेपानीको काम यसअघि नै अन्य स्रोतबाट सुरु भएको र हाल मुद्दा परेको तथा उक्त आयोजना हस्तान्तरणसमेत नभएकाले तत्काल काम गर्न नसकिने उनको भनाइ छ ।

यता जोशीपुर गाउँपालिका पनि कतिपय निर्माणाधीन, कतिपय सम्पन्नता प्रक्रिया र कतिपय ठेक्का खुल्ने बाँकी छन् । वडा नम्बर १ मा रहेको जोशीपुर खानेपानी आयोजना निर्माणाधीन अवस्थामा छ । वडा नम्बर ४ को पटाउपुर खानेपानी आयोजनाको सम्पन्नता भई काम सुरु हुने चरणमा छ भने वडा नम्बर ७ को लोखरी-सिमरी खानेपानीको सम्पन्नता प्रक्रिया चलिरहेको छ ।

यस्तै वडा नम्बर ७ को घैला बौनिया खानेपानी आयोजना, वडा नम्बर ३ मा रहेको रामनगर खानेपानी आयोजना, वडा नम्बर ५ मा रहेको सिमराना खानेपानी आयोजना,

वडा नम्बर २ मा रहेको नवदुर्गा खानेपानी आयोजना र वडा नम्बर ३ मा रहेको लकडमण्डी खानेपानी आयोजनाको भने ठेक्का खुल्न बाँकी छ ।

उता १० वटा आयोजना रहेको जानकी गाउँपालिकामा पनि कामको अवस्था उस्तै छ । पालिकाको वडा नम्बर १ मा रहेको दुर्गौली खानेपानी आयोजनाको दुई लाख ३० हजार लिटर क्षमताको अण्डरग्राउण्ड ट्यांक निर्माण र १५ किलोमिटर पाइपलाइन विस्तार गरिएको छ । वडा नम्बर २ को जानकी नगर खानेपानी आयोजना र वडा नम्बर ४ को मुनुवा खानेपानी आयोजनाको सम्पन्नता गरिएको छ भने सातवटा आयोजनाको ठेक्का खोल्न बाँकी छ ।

बाँकी आयोजनाहरूमा अरुणद्वय खानेपानी आयोजना, पथरैया खानेपानी आयोजना, मोतिनगर खानेपानी आयोजना, जगतपुर खानेपानी आयोजना, धर्मापुर खानेपानी आयोजना, अमौरी अमौरा खानेपानी आयोजना र सुवर्णपुर खानेपानी आयोजना रहेका छन् । सो आयोजनाअन्तर्गत बर्दगोरिया, जानकी र जोशीपुरका सार्वजनिक स्थलहरूमा स्मार्ट शौचालय निर्माण सम्पन्न गरिएका छन् ।

बाँकी रहेका सबै कामहरूको डिसेम्बर महिनाभित्र ठेक्का खोल्ने आयोजना कार्यालय प्रमुख जोशीले जानकारी दिएका छन् । यो आयोजनामार्फत बर्दगोरिया गाउँपालिकामा ४५ करोड ५० लाख, जोशीपुर गाउँपालिकामा ६५ करोड र जानकी गाउँपालिकामा ९१ करोडका खानेपानी आयोजना बन्ने छन् ।

परिसंघ र सामाजिक सुरक्षा कोषबीच समझदारी

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल उद्योग परिसंघले आफ्ना सदस्य उद्योगलाई सामाजिक सुरक्षा योजनामा सहभागी गराउन सहजीकरण गर्ने भएको छ । उद्योगमा कार्यरत श्रमिकको सामाजिक सुरक्षालाई सुनिश्चित गर्ने उद्देश्यका साथ परिसंघ र सामाजिक सुरक्षा कोषबीच सोसम्बन्धी समझदारी भएको छ ।

समझदारीअनुसार परिसंघले उद्योग क्षेत्रमा सामाजिक सुरक्षाबारे जागरण बढाउने र श्रमिकलाई योजनामा आवद्ध गराउन प्रोत्साहन गर्ने भएको छ । परिसंघका महानिर्देशक डा. घनश्याम ओझा तथा कोषका कार्यकारी निर्देशक कविराज अधिकारीले समझदारीपत्रमा हस्ताक्षर गरेका छन् ।

कोषमा हालसम्म २२ हजार ४५३ रोजगारदाता सूचीकृत भएका छन् । मंगलवारसम्म सामाजिक सुरक्षा योजनामा औपचारिक क्षेत्रका छ लाख ५४ हजार ५४४, वैदेशिक क्षेत्रका २० लाख १७ हजार २८८, अनौपचारिक ८०३, स्वरोजगार क्षेत्रका ६२४ गरी कुल २६ लाख ७३ हजार २५९ श्रमिक समेटिएका छन् । परिसंघका अध्यक्ष वैरेन्द्रराज पाण्डेले

उद्योगीहरूलाई सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गराउन निरन्तर सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दै सो साभेदारीले सामाजिक सुरक्षा प्रणालीलाई अझ व्यावहारिक र पहुँचयोग्य बनाउन मद्दत गर्ने विश्वास व्यक्त गरे ।

श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयका सचिव डा. कृष्णहरि पुष्करले सामाजिक सुरक्षा कोष श्रमिकको जीवन सहज र सुरक्षित बनाउने एक महत्त्वपूर्ण

आधार भएको उल्लेख गर्दै यस समझदारीले सबै क्षेत्रका श्रमिक र रोजगारदाताको सक्रिय सहभागिता अभिवृद्धि गर्न तथा दर्ता प्रणालीमा समाहित हुन सहयोग गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने बताए । कोषका कार्यकारी निर्देशक अधिकारीले सामाजिक सुरक्षा प्रणालीलाई अझ सुदृढ बनाउँदै लैजान र श्रमिकका सुविधालाई विस्तार गर्दै लैजान यो सहकार्य महत्त्वपूर्ण रहेको बताए ।

सामान्य अंकले घटचो नेप्से

काठमाडौं (प्रेस)- नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज (नेप्से) परिसूचकमा सामान्य अंकको गिरावट देखिएको छ । बुधवार नेप्से परिसूचक ५.०३ प्रतिशतले घटेर दुई हजार ६०९.०३ को विन्दुमा कायम भएको हो । बुधवार ३२९ कम्पनीको ८६ लाख ४७ हजार ९४८ किता सेयर ९१ हजार ३९४ पटक खरिदविक्री हुँदा तीन अर्ब ७३ करोड ८७ लाख ७२ हजार रूपैयाँबराबरको कारोबार भएको नेप्सेले जनाएको छ । बुधवारको कारोबारमा म्युचुअल फण्डबाहेक सबै समूहको उपसूचक घटेको छ ।

स्वास्तिक लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड र मुक्तिनाथ कृषि कम्पनी लिमिटेडको सेयर मूल्यमा बुधवार सकारात्मक सर्किट लागेको छ । सबैभन्दा बढी भ्नापा इनर्जी लिमिटेडको सेयर मूल्य ९.२० प्रतिशतले घटेको छ ।

अर्थ मन्त्रालयको प्रस्टीकरण

ढुवानी कर उठाउनु कानुनविपरीत

काठमाडौं (प्रेस)- अर्थ मन्त्रालयले ढुवानीका लागि बाटो प्रयोग भएको आधारमा कर उठाउनु कानुनविपरीत भएको स्पष्ट पारेको छ । संविधान, अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदेश-प्रदेश वा स्थानीय तह-स्थानीय तहबीच स्थानीय रूपमा उत्पादित वस्तुको ढुवानीमा कर लगाउने अधिकार नरहेको अर्थ मन्त्रालयले जनाएको हो । केही स्थानीय तहले आफ्नो मार्ग हुँदै जाने मालसामानमा कर

तथा शुल्क लगाउँदै आएका छन् । यस्तो कर असुलीले कृषक र व्यापारीमा नकारात्मक प्रभाव परेको मन्त्रालयले स्पष्ट पारेको छ ।

स्थानीय तहले अर्को जिल्ला वा स्थानीय तहबाट चलानी भएको सामानमा केवल बाटो प्रयोग भएको कारणले कर लिन नपाइने स्पष्ट गरिएको छ । यस विषयमा यही मंसिर २३ गते अर्थ मन्त्रालयले निर्णय गरेर सबै प्रदेश सरकार र स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन अनुरोध गरेको छ । मन्त्रालयका प्रवक्ता टंकप्रसाद पाण्डेले सो निर्णयअनुसार पत्राचार भइसकेको जानकारी दिए ।

नागढुंगा-मलेखु खण्ड आंशिक बन्द गरेर विस्तार गरिदै

मलेखु (धादिङ)- नागढुंगा-मलेखु सडकखण्ड एक साताका लागि आंशिक बन्द गरेर सडक विस्तारको कामलाई तीव्रता दिइएको छ । सडक कालोपत्र गरी स्तरोन्नति गर्ने कामलाई गति दिन नागढुंगा-मुग्लिन सडक आयोजनाले बुधवारदेखि आगामी पुस १ गतेसम्म दैनिक पाँच घण्टा गाडी बन्द गरेर काम तीव्र पारेको हो ।

सडक आयोजनाले निकालेको सूचनाअनुसार नागढुंगादेखि पिप्लामोडसम्म र पोखरेभिर क्षेत्रमा बिहान १०:३० देखि अपराह्न ३:३० वजेसम्म सडक आवागमन बन्द गरेको छ । यो समयमा वैकल्पिक सडक प्रयोग गरिदिन र यात्रा समयलाई यो समयभन्दा अगाडि वा पछाडि व्यवस्थापन गर्न आग्रह गरिएको नागढुंगा मुग्लिन सडक आयोजनाका इन्जिनियर केशव ओझाले जानकारी दिए ।

एकै पटकमा धेरै गड्ढो उपकरण तथा ढुवानीका साधन परिचालन गर्नुपर्ने र त्यसबेला दुर्घटनाको जोखिम बढ्ने भएकाले आंशिकरूपमा सडक बन्द गरेर काम गर्न लागिएको उनले जानकारी दिए । धादिङको गल्छी-गजुरी खण्ड पनि साँघुरो र जोखिमपूर्ण रहेकाले पोखरेभिर क्षेत्रमा सडक चौडा गर्नुपर्ने आयोजनाले जनाएको छ ।

त्रिभुवन राजपथको नागढुंगा-नौबिसे सडकखण्ड कालोपत्र गरी स्तरोन्नति सम्पन्न हुने चरणमा छ । काठमाडौं जिल्लाभित्र पर्ने नागढुंगा पिप्लामोड खण्ड कालोपत्र उच्च प्राथमिकतामा राखिएको छ । नागढुंगा-पिप्लामोड खण्डका लागि काठमाडौंतर्फबाट आउने सवारीसाधनलाई नागढुंगा चेकपोस्टमा र गल्छीबाट काठमाडौंतर्फ जाने सवारीसाधनलाई खानीखोला तथा जुगेखोलामा रोकिएको छ । रासस

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल सरकारले मौरिसससँग सन् १९९९ अगस्ट ३ मा सम्पन्न भएको द्विपक्षीय दोहोरो कर मुक्ति सम्झौता खारेज गर्ने निर्णयको औपचारिक जानकारी कूटनीतिक माध्यमबाट पठाएको छ ।

आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशक मदन दाहालले नेपालका तर्फबाट तोकिएका सक्षम अधिकारीको हैसियतमा सम्झौताको धारा २९, उपधारा १

बमोजिम खारेजीको सूचना औपचारिक पत्रमार्फत मौरिसस सरकारलाई प्रेषण गरेका हुन् । विभागद्वारा बुधवार जारी प्रेस विज्ञप्तिअनुसार यो कदम हालको घरेलु कर कानून तथा विश्वव्यापी कर शासन व्यवस्थामा आएका महत्त्वपूर्ण परिवर्तनहरूसँग नेपाललाई मिलाएर लैजान आवश्यक भएकाले चालिएको रणनीतिक निर्णय हो ।

नेपालले आयकर ऐन, २०५८ ले कर प्रणालीमा व्यापक सुधार गरेको र ऐनमा कर दुरुपयोग नियन्त्रणसम्बन्धी आधुनिक प्रावधानहरू समावेश हुँदा

विद्यमान दोहोरो करमुक्ति सम्झौताका केही धारासँग मेल नखाने अवस्था उत्पन्न भएको विभागले जनाएको छ । विशेषगरी, ऐनको दफा ७३(५) मा समावेश सीमित लाभको प्रावधानले सन्धि कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने उल्लेख गरिएको छ । नेपालले पुरानो सन्धि खारेज गरेर समकालीन आवश्यकताअनुरूप नयाँ कर सम्झौताका लागि मार्गप्रशस्त गर्न खोजेको सरकारको भनाइ छ । नेपालले मौरिसससँग आर्थिक तथा कर सहयोगका क्षेत्रमा सहकार्यलाई निरन्तरता दिने प्रतिवद्धता व्यक्त गरेको

छ । सरकारका अनुसार दुवै पक्षबीच नयाँ तथा आधुनिक दोहोरो करमुक्ति सम्झौता र द्विपक्षीय लगानी संरक्षण सम्झौतामा वार्ता गर्ने सम्भावना खुला छ ।

आगामी कुनै पनि सम्झौता पारस्परिक हित, पारदर्शिता र वर्तमान विश्वव्यापी आर्थिक परिदृश्यसँग मेल खाने आधारमा गर्नुपर्नेमा सरकार दृढ रहेको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ । दोहोरो करमुक्ति सम्झौता खारेजीको प्रभाव नेपालका लागि आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को साउन १ गतेदेखि लागू हुने छ ।